

ע"פ 4657/14 - פלוני, פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים
ע"פ 4657/14

לפני:
כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט צ' זילברטל

המערערים: 1. פלוני
2. פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי תל אביב
בתיק פח 020563-03-13 שניתן ביום 19.06.2014
על ידי כבוד השופטים ג' נויטל, ג' רביד ומ' יפרח

תאריך הישיבה: ז' באייר התשע"ה (26.04.2015)

בשם המערערים: עו"ד ז' עזריה, עו"ד מ' דנינו ועו"ד א' אמירא
בשם המשיבה: עו"ד ת' סגלוביץ'

פסק-דין

השופט ס' ג'ובראן:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט בתל אביב-יפו (השופטים ג' נויטל, מ' יפרח וג' רביד) בתפ"ח 020563-03-13 מיום 19.6.2014, במסגרתו הושתו על המערערים העונשים הבאים: על המערער 1 הושת עונש של ארבע שנות מאסר בפועל; מאסר על תנאי של 18 חודשים, שלא יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירות לפי סימן ה' לפרק י' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), לרבות ניסיון לבצע עבירות אלה; ופיצוי בסך של 20,000 ש"ח למתלוננת. על המערער 2 הושת עונש של שלוש וחצי שנות מאסר בפועל; מאסר על תנאי של 18 חודשים, שלא יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירות לפי סימן ה' לפרק י' לחוק, לרבות ניסיון לבצע עבירות אלה; ופיצוי בסך של 20,000 ש"ח למתלוננת.

כתב האישום המתוקן

עמוד 1

2. המערערים הורשעו על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב אישום מתוקן, המייחס למערער 1 ביצוע עבירה של מעשה מגונה בבן משפחה (ריבוי עבירות), לפי סעיף 348(ב) לחוק, וזאת בנסיבות סעיף 345(ב)(1) וסעיף 345(א)(1) יחד עם סעיף 351(ג)(2) לחוק; ולמערער 2 ביצוע עבירות של מעשה מגונה (ריבוי עבירות), לפי סעיף 348(א) לחוק בנסיבות סעיף 345(א)(3) לחוק, וכן מעשה סדום לפי סעיף 347(א)(1) לחוק.
3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, המערער 1, שהינו דודה של המתלוננת, ביצע בה שורה של מעשים מגונים בהיותה קטינה. במהלך שנת 2008, בביתם של המערערים, עת הייתה המתלוננת כבת 11, החזיק המערער 1 את ידיה של המתלוננת ונתן לה נשיקה בפיה. במועד אחר במהלך אותה שנה, הוביל המערער 1 את המתלוננת לעבר קבוצת שיחים בעיר חולון, שם נישק אותה על פיה, נגע בחזה מעל לבגדיה והורה לה לגעת באיבר מינו. במהלך שנת 2009 המתין המערער 1 למתלוננת מחוץ לבית ספרה, אסף אותה באמצעות אופנוע, והוביל אותה לגינה ציבורית אשר אינה מוכרת למתלוננת. המתלוננת אמרה למערער 1 כי היא לא מעוניינת להיות שם ואף החלה להתרחק מהמקום, אך נאלצה לשוב על עקבותיה כיוון שלא ידעה כיצד לחזור לביתה. עם שובה המערער 1 נישק אותה בפיה, נגע בחזה מעל בגדיה, הוריד את מכנסיו, הורה לה לנשק את איבר מינו החשוף והיא עשתה כן. בהמשך אמרה המתלוננת למערער 1 כי היא רוצה ללכת, אך האחרון ניסה לגעת בגופה מתחת לחולצתה. המתלוננת עצרה את ידיו ושבה על בקשתה ללכת מהמקום.
4. אשר למערער 2, שהינו בנו של המערער 1 ובן דודה של המתלוננת, עובדות כתב האישום מתארות שורה של מעשים מגונים ומעשי סדום. במהלך השנים 2007-2011 ביצע המערער 2 מספר מעשים מגונים ומעשי סדום במתלוננת, בחדר שבביתה. בשנת 2007, עת הייתה המתלוננת בת 10, נישק אותה המערער 2 בפיה והורה לה לא לספר על כך לאיש. במהלך התקופה שבין שנת 2009 לשנת 2011, עת הייתה המתלוננת בגילאים 12-14, נישק המערער 2 את המתלוננת בפיה, נגע בחזה מתחת לחולצתה וכן נישק את חזה מתחת לחולצתה במספר רב של הזדמנויות. במהלך שנת 2009 המערער 2 הוריד את בגדיה של המתלוננת ואת בגדיו, וחיכך את איבר מינו באיבר מינה. במועד אחר באותה שנה, שם המערער 2 את ידה של המתלוננת על איבר מינו ולבקשתו היא ליטפה את איבר מינו. בהמשך הוריד המערער 2 את בגדיה התחתונים של המתלוננת ונישק אותה באיבר מינה, במטרה ללמד אותה כיצד עליה לנשק את איבר מינו. לאחר מכן, סימן המערער 2 למתלוננת להתכופף ולבקשתו נישקה המערערת את איבר מינו עד אשר הגיע לפורקן. במהלך שנת 2012, עת הייתה המתלוננת בת 15, הוריד המערער 2 את בגדיה התחתונים של המתלוננת, נישק אותה באיבר מינה, השכיב אותה על הרצפה תוך שהוא מורה לה לפתוח את הפה, והחדיר את איבר מינו לפיה.

גזר דינו של בית המשפט המחוזי

5. ביום 19.6.2014 גזר בית המשפט המחוזי את דינם של המערערים. בגזר דינו, בית המשפט המחוזי עמד על הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ומידת הפגיעה בו, על הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ועל מדיניות הענישה הנהוגה. בית המשפט המחוזי קבע כי הערכים החברתיים שנפגעו הם האוטונומיה של המתלוננת, שלמות גופה ובביטחונה האישי. כן נקבע, כי מדובר בפגיעה קשה בערכים אלו.
6. בית המשפט המחוזי הבחין בין המערערים בכל הנוגע לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, למדיניות הענישה הנהוגה ולנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. לגבי המערער 1 ציין בית המשפט קמא לחומרה את הנסיבות הבאות: התכנון שקדם לביצוע העבירות, שכלל יצירת הזדמנויות להימצא ביחידות עם המתלוננת; הנזק שנגרם למתלוננת מביצוע העבירות במישור הנפשי, החברתי, הלימודי והמשפחתי, ובשים לב לכך שהיא הייתה בת 11 בלבד בעת ביצוע העבירה הראשונה ואילו המערער 1 היה בתחילת שנות ה-50 לחייו; הניצול לרעה של כוחו ומעמדו של המערער 1 אשר עמוד 2

היה דודה של המתלוננת וזכה לאמון מלא מצידה ומצד הוריה. אשר למדיניות הענישה הנהוגה, בית המשפט המחוזי בחן את הענישה בעבירות מין, ובפרט בעבירות מין בקטינות בעלות קרבה משפחתית למבצע העבירה, וקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין שלוש לחמש שנות מאסר בפועל.

7. על מנת לקבוע את העונש המתאים למערער 1 בתוך המתחם, בית המשפט המחוזי לקח בחשבון את נסיבותיו האישיות שאינן קשורות לביצוע העבירה. לזכות המערער ציין בית המשפט המחוזי את הודאתו ונטילת אחריותו למעשיו; עברו הנקי מפלילים; התנהגותו החיובית ותרומתו לחברה; הפגיעה של העונש בנאשם הסובל ממצב בריאותי רופף; הפגיעה במשפחתו של המערער 1 שתיווצר כתוצאה ממאסרו בהיותו המפרנס העיקרי בבית; וחלופי הזמן מאז ביצוע העבירות. מנגד, בית המשפט המחוזי זקף לחובתו של המערער 1 את התמונה שהצטיירה מתסקירי שירות המבחן ומהערכת המסוכנות, לפיה הוא אינו לוקח אחריות מלאה על מעשיו, משליך חלק מהאחריות על המתלוננת ואיננו מביע אמפטיה כנה כלפיה. לנוכח כל האמור, בית המשפט המחוזי גזר את עונשו של המערער 1 כאמור לעיל.

8. בית המשפט המחוזי ציין ביחס למערער 2 מספר נסיבות לחומרה הקשורות בביצוע העבירה: העובדה שהמערער 2 פגע במתלוננת לעיתים תכופות ורבות; העובדה שהמעשים בוצעו בביתה של המתלוננת שאמור היה להיות מקום מבטחים עבורה; פרק הזמן הארוך בו בוצעו העבירות (חמש שנים) וגילה הצעיר של המתלוננת עת החלו המעשים המגונים; התכונן של המערער 2, אשר במסגרתו ביצע מניפולציות שונות כדי שיימצא לבד עם המתלוננת והכשיר את הקרקע לפגיעות המיניות בה; הנזק שנגרם למתלוננת מביצוע העבירות כמפורט לגבי המערער 1; והניצול לרעה של כוחו ומעמדו של המערער 2 בהיותו בן דודה של המתלוננת הגדול ממנה בחמש שנים וכן בית בביתה. אשר למדיניות הענישה הנהוגה, בית המשפט המחוזי בחן את הענישה בעבירות מין דומות, ואף השווה את המתחם שנקבע למערער 1 כדי לקבוע את מתחם העונש הראוי למערער 2. נקבע כי אמנם המערער 2 - בניגוד למערער 1 - איננו נחשב ל"קרוב משפחה" של המתלוננת ברמה המשפטית, עובדה המהווה נסיבה מקלה מבחינת המערער 2, אך מאידך הוא ביצע עבירות רבות ותכופות יותר, על פני תקופה ממושכת יותר, וכן העבירות שביצע היו בוטות וחמורות יותר. אשר על כן, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם העונש ההולם עבור המערער 2 נע גם בין שלוש לחמש שנות מאסר בפועל.

9. על מנת לקבוע את העונש המתאים למערער 2 בתוך המתחם, בית המשפט המחוזי לקח בחשבון את נסיבותיו האישיות שאינן קשורות לביצוע העבירה. לזכות המערער 2 ציין בית המשפט המחוזי את הודאתו של המערער ונטילת האחריות מצידו; את עברו הפלילי הנקי; את הפגיעה של העונש במערער 2 בשים לב לכך שהוא חולה כליות וסבל בעבר מסיבוכים רפואיים משמעותיים; ואת מאמצי השיקום במסגרתם המליץ שירות המבחן כי המערער 2 ירצה את עונשו בביצוע עבודות שירות בלבד. בית המשפט המחוזי התחשב במיוחד בגילו הצעיר ובהיותו קטין בחלק מתקופת ביצוע המעשים, עובדה המחייבת הפחתה בעונשו ביחס לאביו, המערער 1. לחובתו של המערער 2 נזקפה העובדה שדו"ח הערכת המסוכנות סיווג את מסוכנותו המינית של המערער 2 כבינונית, וכן תפיסותיו לגבי העבירות שביצע אשר מלמדות על אי נטילת אחריות כנה על מעשיו ועל נטייה להשליך את האחריות על המתלוננת. לנוכח כל האמור, בית המשפט המחוזי גזר את עונשו של המערער 2 כאמור לעיל.

נימוקי הערעור ותשובת המשיבה

10. המערערים ערערו על עונש המאסר בפועל שהוטל עליהם. לטענתם, בית המשפט המחוזי הסתמך על

הנתונים העובדתיים שבתסקיר נפגעת העבירה ולפיהם קבע את חומרת העונש. לשיטתם, כך הוכנסו פרטים שהם בבחינת עדות שמיעה "בדלת האחורית", מבלי שיבוררו בבית המשפט ומבלי לאפשר חקירה נגדית. המערער 1 טוען כי היה מקום להפחית מעונשו באופן ניכר ממספר סיבות: ראשית, הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן וחסכון של זמן שיפוטי יקר; שנית, הבעת חרטה מצידו ופיצוי המתלוננת בסכום של 20,000 ש"ח ובסכום המשפחתי הכולל מדובר בסכום של 40,000 ₪; שלישית, מצבו הרפואי החמור הכולל בעיקר בעיות קרדיולוגיות; רביעית, עברו הפלילי הנקי וכי מדובר במעידה חד פעמית מצידו, תפקודו הכללי החיובי וחשיבותו לכלכלת משק הבית; לבסוף, טוען המערער 1 כי העונש שהושת עליו אינו מידתי וחורג מהנורמה המקובלת בנסיבות המקרה, ומפנה למספר פסקי דין אשר, לשיטתו, מעידים על כך.

11. המערער 2 טוען אף הוא כי היה מקום להפחית את עונשו באופן משמעותי בשל מספר נימוקים: ראשית, לנוכח גילו הצעיר של המערער אשר החל בביצוע העבירות עוד בהיותו קטין; שנית, תסקיר שירות המבחן שהוגש לבית המשפט המחוזי ובו הומלץ להסתפק בענישה על דרך של עבודות שירות בשל שיקולים המבכרים שיקום על פני ענישה; שלישית, מצבו הבריאותי הבעייתי, ובפרט בעיית הכליות ממנה הוא סובל; רביעית, הודאתו וחסכון של זמן שיפוטי יקר וחסכון של חקירת המתלוננת; לבסוף, המערער 2 מרחיב בטיעונו על כך שיחסיו עם המתלוננת היו יחסים רומנטיים וכל המעשים שיוחסו לו נעשו בהסכמה ומתוך מחשבה שמדובר בנערה "שאוהבת אותו ושטוב לה איתו". עוד טען המערער 2 כי מרבית "היחסים האינטימיים" בינו לבין המתלוננת נעשו עם התבגרותה של המתלוננת.

12. בדיון שלפנינו ציינו המערערים כי בנו של המערער 1 ואחיו של המערער 2 נפטר בזמן שהותם בכלא וטענו שנתון זה מצדיק אף הוא המתקה מסוימת בעונשם. כמו כן, המערערים הגישו מכתב החתום בידי הורי המתלוננת ובו האחרונים מבקשים להקל משמעותית בעונשם. בא כוחו של המערער 1 טען כי שינוי זה בגישה של נפגעת העבירה צריך אף הוא להוביל להפחתה בעונש.

13. המשיבהחזרה בה בדיון שלפנינו מסעיף 1ה לכתב האישום השני, שהוגש נגד המערער 2. המשיבה ביקשה למחוק סעיף זה מאחר שבעת ביצוע המעשה המגונה המתואר בו, מלאו למתלוננת 14 שנים ולכן הוא אינו מגלם את יסודות העבירה של סעיף 345א(3), אשר יוחסו למערער 2. עם זאת טענה המשיבה, כי למרות ביטול סעיף זה בכתב האישום העונש שניתן למערערים שניהם הוא מוצדק, ראוי ואין להקל בו. לגבי המערער 1, טענה המשיבה כי חרטתו איננה כנה, הוא מטיל חלק ניכר מהאחריות למעשים על המתלוננת והוא לא הודה במעשיו בהזדמנות הראשונה אלא רק לאחר בקשתו של בית המשפט המחוזי כי הצדדים יגיעו להסדר. ביחס למערער 2, טענה המשיבה, כי מרבית מעשיו, ובוודאי החמורים שבהם, בוצעו כשכבר היה בגיר, ולכן אין להעניק לעובדה שהיה קטין בתחילת ביצוע העבירות משקל נוסף שיובייל להפחתה בעונשו.

תסקיר שירות מבחן משלים

14. ביום 26.4.2015 הוגשו תסקירי שירות מבחן משלימים בעניינם של שני המערערים. ביחס למערער 1, התסקיר מעלה שתפקודו במאסר תקין ככלל ודווח כי בשל בעיות רפואיות הוא מצוי במעקב רפואי צמוד, הוא עובר טיפולים ולפעמים הוא אף מופנה לבית החולים. עוד עולה מהתסקיר, כי המערער 1 שיתף פעולה עם השירות הסוציאלי באופן מלא, שולב בקבוצה טיפולית לאסירים שביצעו עבירות מין, הגיע לכל המפגשים, ביצע את המטלות והיה קשוב לתכנים שעלו. עוד צוין, כי עיקר ההתערבות הטיפולית שעבר עד כה עסקה במצוקה שנגרמה לו ולמשפחתו ולא בפגיעה שגרם למתלוננת.

15. ביחס למערער 2 התסקיר מעלה, כי עד כה הוא שולב בקבוצות פסיכו חינוכיות המהוות את השלב הראשון בטיפול הייעודי לעברייני מין. במסגרת הטיפול לוקח המערער 2 אחריות מלאה למעשיו ומביע חרטה כנה. עם זאת, עולה מהתסקיר שהמערער 2 נוטה להתנהג באופן מְכַצָּה וליצור רושם חיובי אצל האחר כדרך להתמודד עם החרדה והבעייתיות שבהתנהגותו. הערכת גורמי הטיפול בכלא היא כי המערער 2 זקוק לטיפול ארוך ואינטנסיבי במסגרת המחלקה בה הוא מרצה את עונשו.

הערכת מסוכנות עדכנית למערער 2

16. ביום 20.4.2015 הוגשה הערכה בנוגע למידת המסוכנות העדכנית של המערער 2. הרושם שעלה מבדיקת המערער 2 הוא חוסר חיבור רגשי לתוכן דבריו וספק בנוגע למידת האותנטיות שבהם. נמצא כי המערער 2 אימץ את סגנון הדיבור בו נוקטים במהלך הטיפול במאסר, אך בשלב זה מדובר בעיקר באמירות מן השפה אל החוץ מבלי שהתכנים הופנמו על ידו. עם זאת, ניכר שינוי מסוים בעמדתו של המערער 2 על יחסיו עם המתלוננת, בהשוואה להערכת המסוכנות הקודמת. בעוד שבעבר תיאר המערער 2 את יחסיו עם המתלוננת כהדדיים, כיום הוא מודה שניצל אותה לסיפוק צרכיו המיניים. הרושם הוא שבשלב זה המערער 2 מתחיל להבין את הדברים ברמה הקוגניטיבית בלבד ואיננו מביע אמפטיה כלפי המתלוננת. הערכת מידת המסוכנות של המערער 2 נותרה כשהיתה, קרי, בינונית.

דיון והכרעה

17. לאחר עיון בגזר דינו של בית המשפט המחוזי, בעניינם של שני המערערים, ולאחר עיון בנימוקי הערעור ושמיעת הצדדים לפנינו, הגענו למסקנה כי דין הערעור להידחות.

18. הלכה ידועה היא כי ערכאת הערעור אינה מתערבת בחומרת העונש שנקבעה על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים, גם לאחר תיקון 113 לחוק (ראו: ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009); ע"פ 5931/11 עבדולייב נ' מדינת ישראל (22.10.2013); ע"פ 3931/13 באום נ' מדינת ישראל (10.6.2014)). המקרה הנוכחי אינו נמנה על אותם מקרים המצדיקים התערבות, כפי שיובהר להלן.

19. שני המערערים ביצעו עבירות מין בבת משפחתם הקטינה, תוך ניצול האמון שרחשו להם המתלוננת והוריה. המערערים ביצעו את מעשיהם תוך תכנון מוקדם והפעלת מניפולציות שיאפשרו להם להימצא ביחידות עם המתלוננת. המערערים 1 ו-2 החלו במסכת המעשים המגונים כשהייתה המתלוננת קטינה, בגילאים 11 ו-10 בהתאמה. המתלוננת, כפי שעלה מתסקיר נפגעת העבירה, סבלה ועודנה סובלת מנזק רב במספר מישורים וביניהם הרגשי, המשפחתי והלימודי.

20. המערערים ניסו לטעון לשינוי לטובה במצבה של המתלוננת ונתלו בכך שהוריה אף שלחו מכתב ובו הם מבקשים להקל משמעותית בעונשם של המערערים. אין בידי לקבל טענה זו כנימוק להפחתה בעונש. אמנם יש להעניק משקל לעמדתו של קורבן העבירה במשפט הפלילי (וראו: ע"פ 2148/13 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה י"ז לפסק דינו של השופט (כתוארו דאז) א' רובינשטיין (16.12.2014)), אך בענייננו יש לבחון את המכתב ששלחו הורי המתלוננת בזהירות כפולה ומכופלת. ראשית, משום שהמכתב נשלח על ידי הוריה של המתלוננת ולא על ידי המתלוננת עצמה; שנית, משום שמדובר בעבירות מין בתוך המשפחה אשר מטבען חושפות את קורבן העבירה ללחצים מצד בני המשפחה האחרים ואף מצד מבצעי העבירה עצמם (השוו: הדר דנציג-רוזנברג ודנה פוגץ' "כשאהבה כואבת" - על דילמת

ההתחשבות בבקשתן של נשים החיות בצל האלימות להקל בענישת הפוגע" מחקרי משפט כ"ו 589 (2010)). הדין הנוהג מורנו כי על מנת שסליחת הקורבן תובא בחשבון לצורך קביעת העונש נדרש שהיא תבוא במסגרת הליך מסודר של "צדק מאחה", או כאשר בית המשפט משוכנע כי עמדת נפגע העבירה ניתנה כשהיא חפה מלחצים שונים (עדנה ארבל "עמדתו של קורבן העבירה בהליך המשפטי" ספר גבריאל בך 189, 213-214 (דוד דהאן, דנה כהן-לקח ומיכאל בך עורכים, 2011)).

21. במקרה שלפנינו אינני משוכנע כי עמדתה של נפגעת העבירה הועברה אלינו כשהיא נקייה מלחצים, בפרט כאשר המכתב נכתב בידי הוריה ולמעשה מתייחס אך ורק לעמדתם, מבלי להזכיר את דעתה שלה. זהירות מרבית נדרשת בענייננו גם משום שבתסקיר נפגעת העבירה נכתב שהמתלוננת הביעה חשש שהמערערים ייפגעו בה אם תיפגש עימם בעתיד, ומקווה שהם יכלאו לתקופה ממושכת שתאפשר לה ריפוי. על כל האמור, אינני רואה מקום להתחשבות בעונשם של המערערים בשל המכתב שכתבו הורי המתלוננת.

22. המערערים טענו טענות נוספות בעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ובעניין קביעת מתחם הענישה ההולם. המערער 1 טען כי יש להתחשב בכך שהעבירה הייתה אך מעידה חד-פעמית מצדו. דין טענה זו להידחות, כתב האישום המתוקן מתאר מספר מעשים מגונים, שהלכו והסלימו, אשר התפרשו על פני תקופת זמן של שנתיים לפחות ולא ניתן בשום אופן לראות בהם "מעידה חד פעמית". המערער 2 טען כי יחסיו עם המתלוננת היו בהסכמה מלאה וכי "היה ברור לו כי מדובר בנערה שאוהבת אותו וטוב לה איתו". עוד טען המערער 2 כי "מה לנו לציין את כמות הנשיקות והחיבוקים כאשר מדובר באהבת אמת". סבורני, כי היה עדיף שטענות מסוג זה, אשר גורמות לאי נוחות בלשון המעטה, לא היו נשמעות כלל. המעשים המגונים שביצע המערער 2 במתלוננת החלו כשזו הייתה בת 10 בלבד והפרש הגילאים ביניהם הוא, כזכור, גדול מחמש שנים. זאת ועוד, המערער 2 אף לא הציג הוכחות בערכאה הדיונית לכך שהיחסים נעשו בהסכמה - ובטח לא לכך שמדובר היה ב"אהבת אמת" - ולכן אין מקום להעלות טענות מסוג זה בשלב הערעור. מכל מקום ולמעלה מן הדרוש, יצוין כי בהערכת המסוכנות העדכנית של המערער 2 מצוטטים דבריו לפיהם "...אני הבנתי שחציתי גבולות, הייתי תוקפן כלפי בת דודה שלי".

23. יתר על כן, עיון בפסיקה שניתנה על ידי בית משפט זה בגין ביצוע עבירה זהה שנעברה בנסיבות דומות לאלו שבמקרה שלפנינו, מראה כי העונש שנגזר על המערערים אינו חורג מרמת הענישה הנוהגת. כך למשל בע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל (27.8.2014) נקבע שמתחם הענישה הראוי למערער שביצע מעשים מגונים באחיניתו שהיתה מתחת לגיל 14, ואילץ אותה לגעת באיבר מינו, עומד על שלוש עד שבע שנות מאסר בפועל. בע"פ 6086/09 פלוני נ' מדינת ישראל (8.6.2010) נדחה ערעור של מערער אשר נגזרו עליו חמש שנות מאסר בגין ביצוע מעשים מגונים וניסיון אונס באחותו למחצה, הקטינה.

24. אשר לעונש בתוך מתחם הענישה, לא ניתן לומר כי השיקולים שהעלו המערערים, כפי שעולים גם מתסקיר שירות המבחן, נעלמו מעיניו של בית המשפט המחוזי, וניכר כי הוא נדרש להם בגזר דינו. מותו של בנו של המערער 1, הוא אחיו של המערער 2, בעת תקופת מאסרם, הינו טראגי ומצער, אך איננו יכול להצדיק הקלה בעונשים שניתנו על עבירות מין חמורות שבוצעו בתוך המשפחה. ביחס למערער 1 בית המשפט המחוזי התייחס למכלול נסיבותיו האישיות, ובכללן: הודאתו; שיתוף הפעולה מצדו; נטילת אחריות על מעשיו; בעיותיו הרפואיות; עברו הנקי והיותו ככלל אדם נורמטיבי ועובד למופת. על כן, אינני רואה לנכון להתערב בעונש שקבע בית המשפט המחוזי ביחס למערער 1. מעל לדרוש יצוין, כי אמנם למערער 1 אין עבר פלילי, אך מכיוון שביצע כלפי המתלוננת מספר עבירות שנמשכו פרק זמן בלתי מבוטל, לא ניתן, כאמור, לראות בהתנהגותו מעידה חד פעמית, ולהקל בעונשו בשל זאת.

25. גם טענותיו של המערער 2 ביחס לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה קיבלו התייחסות ראויה ונשקלו בכובד ראש על ידי בית המשפט המחוזי. שיקול גילו של המערער 2 נידון בהרחבה בגזר דינו של בית המשפט המחוזי, והוביל להפחתה בעונשו, אשר נקבע לרף התחתון של מתחם העונש, ואינני רואה מקום להפחתה נוספת. טענת המערער 2 לפיה יש להפחית בעונשו משום שמרבית העבירות בוצעו בהיותו קטין, דינה להידחות אף היא. מבלי להכריע בכך, ייתכן שמבחינה כמותית מרבית העבירות אכן נעשו בהיותו קטין, אולם, לא כך הם פני הדברים ביחס לאיכותן של העבירות. שני המעשים החמורים בכתב האישום המתוקן בו הודה המערער 2 הם מעשי סדום, אשר בוצעו שניהם בהיותו בגיר, בין הגילאים 19-21.

26. טענה נוספת שהעלה המערער 2 ביחס לחומרת גזר דינו נוגעת לכך ששירות המבחן המליץ להטיל עליו עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות. לעניין זה, ידועה ההלכה לפיה תסקיר שירות המבחן, על אף הערכת מקצועיותו הרבה, מהווה המלצה בלבד ובית המשפט רשאי להפעיל את שיקול דעתו בהתחשב בכלל האינטרסים העומדים לפניו (בש"פ 5309/05 צמח נ' מדינת ישראל (29.6.2005)). בית המשפט המחוזי התייחס לכך מפורשות בגזר דינו וקבע כי המלצת שירות המבחן איננה עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה המקובלת, האינטרס הציבורי וההתחשבות הראויה בקורבן העבירה (פסקה 14.3 לגזר דינו של בית המשפט המחוזי). אינני רואה מקום להתערב בעניין זה בשיקול דעתה של הערכאה הדיונית. עמדתו של בית המשפט המחוזי מקובלת עליי, לנוכח חומרתן של העבירות והפגיעה הקשה בערכים המוגנים שצוינו לעיל. ביחס לשאר נסיבותיו האישיות של המערער 2, ובכללן: הודאתו; שיתוף הפעולה מצדו; נטילת אחריות על מעשיו; בעיותיו הרפואיות; עברו הנקי והיותו ככלל אדם נורמטיביכל אלה כבר נשקלו בקפידה בבית המשפט המחוזי ואינני רואה מקום להתערבות בקביעותיו אלה.

27. אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"ג בסיון התשע"ה (10.6.2015).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט